

BAHREYN BİLGİ NOTU

EYLÜL
2022

GÜNCEL VERİLER

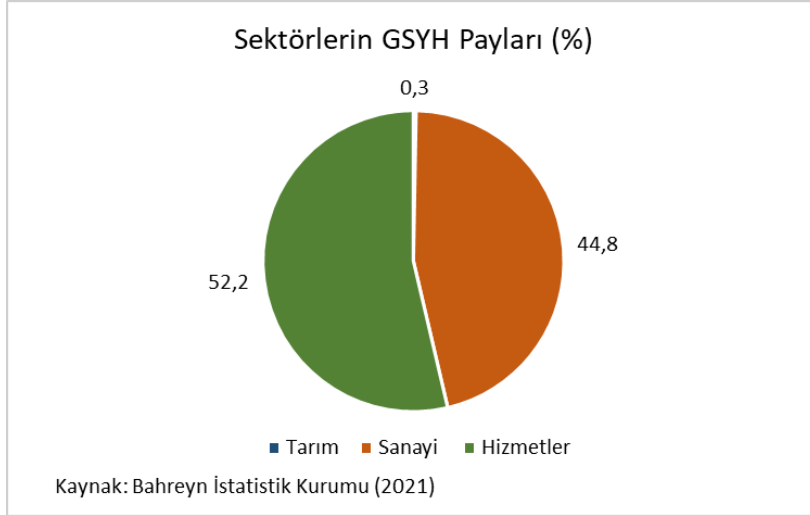
MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2020	2021	2022 (tahmini)
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	34,7	38,9	44,2
Büyüme	%	-4,9	2,2	3,3
Nüfus	Milyon Kişi	1,5	1,5	1,5
Kişi Başı Gelir	USD	23.586	26.136	29.103
Enflasyon	%	-2,3	-0,6	3,5
İşsizlik Oranı	%	5,9	6,6	5,5
Cari Denge / GSYH	%	-9,3	6,7	10,8
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-17,9	-11,1	-3,3
İhracat	Milyar USD	11,5	12,5	-
İthalat	Milyar USD	15,4	15,5	-

Kaynak: IMF KEG Nisan 22, Trademap

1. BAHREYN EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Bahreyn, Körfez ülkeleri içinde petrol üretimi ve rezervleri en düşük olandır. Dolayısıyla ekonomisi uzun zamandır komşu ülkelere gelen ham petrolün işlenmesine dayanmaktadır. Bu sebeple, ülke ekonomiyi çeşitlendirme çabalarına büyük önem vermekte ve yabancı sermaye için elverişli bir iş ortamı oluşturmaya çalışmaktadır. Son zamanlarda finans, ticari hizmetler, iletişim ve turizm sektörü önemli ölçüde büyümüştür.

Ülkede elverişli toprak bulunmadığından tarım sektörü gelişmemiş olup GSYH'nin %0,3'ünü oluşturmaktadır. Sebze ve süt ürünlerinin büyük bir kısmı da dahil olmak üzere bazı yerel ihtiyaçları karşılayabilse de, hükümet sektörün ithalat bağımlılığını azaltmak için geniş kapsamlı entegre tarım ve balıkçılık projesini hayata geçirmeyi planlamaktadır.

Sanayi sektöründe ise, petrol rafinesi, petrokimya tesisleri ve alüminyum tesisleri önemli sanayi kuruluşları arasındadır. Devlete ait, alüminyum işleme (ALBA) tesisi Çin'den sonra dünyanın en büyük alüminyum ergitme tesisidir. Sektör GSYH'nin %49'unu oluşturmaktadır.

Ülkede hizmetler sektörü gelişmiş olup ekonominin %54'ünü kapsamaktadır. Arap dünyasının önemli turizm destinasyonu olan ülkede bankacılık sektörü de oldukça gelişmiştir. Bununla birlikte, Bahreyn denizcilik ve ticaret geleneği üzerine inşa edilmiş; imalat, ticari ve finansal hizmetleri geliştirmede diğer bazı devletlerden daha başarılı olmuştur.

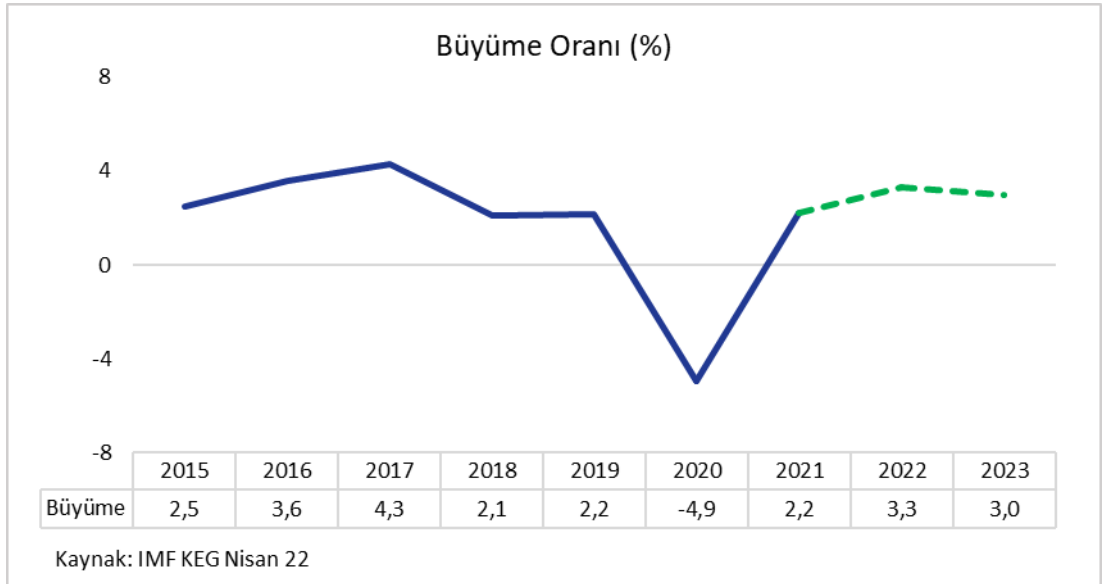

2. BÜYÜME

Bahreyn ekonomisi 2017 yılında %4,3 büyüdükten sonra, 2018 yılında petrol sahasının bakıma girmesiyle büyüme hızı yavaşlamıştır. Ancak, inşaat sektöründeki büyüme ve buna bağlı iç talep ülkenin bu yılda %2,1 genişlemesini sağlamıştır. 2020 yılında salgının etkisiyle başta petrol fiyatlarının düşmesi, turizm sektörünün önemli ölçüde daralması Bahreyn ekonomisini olumsuz etkileyerek %4,9 daralmasına neden olmuştur.

Salgın baskıları azaldıkça, petrol dışı ekonomi toparlandıkça ve hidrokarbon üretimi arttıkça ekonomi toparlanmaya başlamıştır. Salgından en çok etkilenen sektörlerden olan ulaşım ve iletişimdeki güçlü genişlemenin yanı sıra artan tarım ve balıkçılık faaliyetlerinin de yardımıyla ülke ekonomisi 2021 yılında %2,2 genişlemiştir.

Ülkenin ileriye yönelik ekonomik görünümünün, petrol piyasası beklentilerine, salgın koşullarına ve reform uygulamalarına bağlı olduğu tahmin edilmektedir. Ukrayna'daki savaşın ekonomik sonuçlarının ve buna bağlı yaptırımların neden olduğu enerji fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle büyümenin 2022 yılında %3,3 olması beklenmektedir.

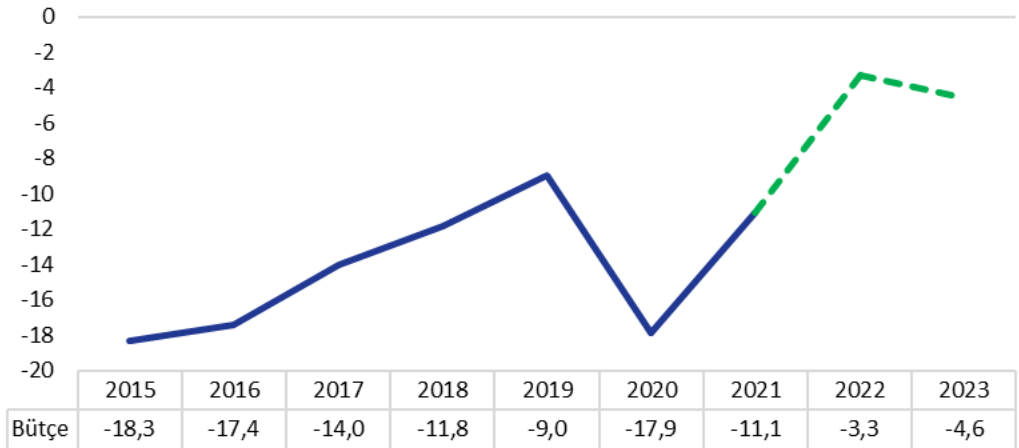
3. BÜTÇE DENGESİ

Çeşitlenmeye başlayan ekonomiye rağmen hidrokarbon sektörü hala bütçe gelirlerinin %70'ine yakınıni oluşturmaktadır. Ülkede hidrokarbon sektörü dışında kurumlar vergisi ve gelir vergisi bulunmaması 2019 yılına kadar kamu maliyesinin ciddi açıklar vermesine neden olmuştur.

2015-2017 yılları arasında ortalama %15-16 düzeyinde bütçe açığı veren kamu maliyesi 2019 yılında %5 KDV uygulanmaya başlanmasıyla birlikte GSYH cinsinden %9 açık vermiştir. 2020 yılında, temel sosyal harcamaların olması, petrol fiyatlarının düşmesi ve GSYH'nin daralması, kamu maliyesini olumsuz etkilemiştir. Ayrıca, Ocak 2020'de elektrik-su üzerindeki KDV'nin kaldırılması da bütçe açığını %17,8'e ilerleten nedenlerden olmuştur.

2021 yılında ise, turizmin yeniden canlanmaya başlaması ve enerji fiyatlarının yükselmesinin bütçe dengesine olumlu yansımıştır. Ancak, kriz harcamaları devam ettiği için kamu maliyesi baskılanmış ve yıl sonunda bütçe %11,1 açık vermiştir. Takip eden dönemde bütçe açığının yavaş yavaş daralması beklenmektedir.

Bütçe Dengesi (% GSYH)

Kaynak: IMF KEG Nisan 22

4. SWOT ANALİZİ (FITCH)

Güçlü Yönleri:

- Bahreyn'in ekonomisi Körfez'deki diğer ülkelere nazaran daha çeşitlidir.
- İyi gelişmiş bir bankacılık sektörü, büyüyen bir İslami finans ve fintech endüstrisi ile bölgesel bir finans merkezidir.
- Ekonomi, başta inşaat sektörü olmak üzere petrol dışı endüstrinin dayanıklılığından yararlanmaktadır.

Zayıf Yönleri:

- Şeffaf olmayan bütçe dışı işlemlerin devam etmesi nedeniyle artan devlet borcuna ilişkin endişeler vardır.
- Bütçe gelirlerinin hidrokarbon bağımlılığı göze alındığında düşük petrol fiyatları büyümenin önünde önemli bir kısıtlamadır. Buna karşılık, petrol dışı ekonomik faaliyet, büyük ölçüde kamu harcamalarına dayanmaktadır.
- Siyasi istikrarsızlık son yıllarda Bahreyn ekonomisini olumsuz etkilemiştir

Fırsatlar:

- KİK (Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi) Kalkınma Fonu'nun geri kalanından sağlanan mali destek, önümüzdeki yıllarda altyapı yatırımlarını yönlendirecektir.

Tehditler:

- Bahreyn'in siyasi çıkmazı devam edecek gibi görünmekte ve bu da ekonomik büyüme için aşağı yönlü bir risk oluşturmaktadır.

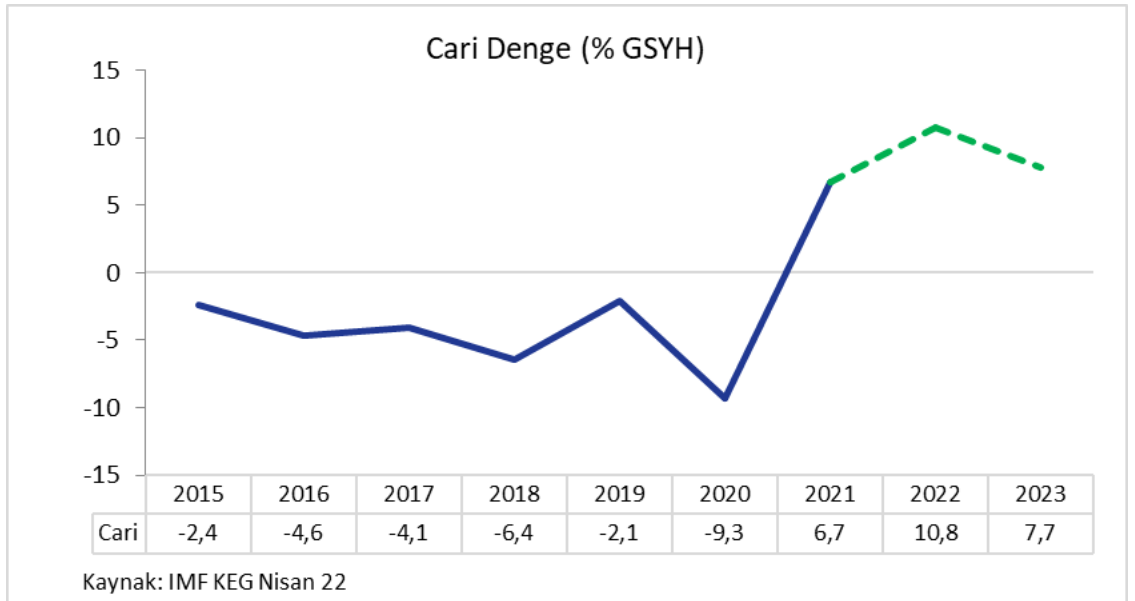

5. CARİ DENGİ VE DİŞ TİCARET

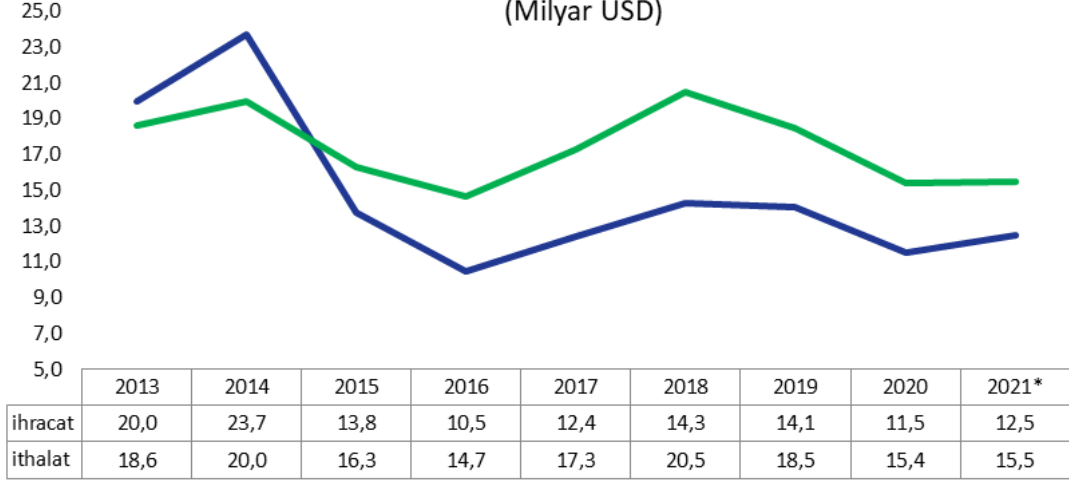
Ülkenin cari dengesi, dış ticaret açığından kaynaklı açık vermektedir. 2013-2014 yıllarında dış ticaret fazlasının etkisiyle sırasıyla %7,4 ve %4,5 fazla veren cari denge 2015 yılından sonra petrol fiyatlarının düşmesiyle açık vermeye başlamıştır.

2015-2017 yılında ortalama 12 milyar USD ihracat, 16 milyar USD ithalat gerçekleşmiştir. 2018 yılında ithalatın %18 artarak 21 milyar USD'ye çıkması ve ihracatın 14 milyar USD seviyesinde gerçekleşmesi dış ticaret açığını artırarak ülkenin GSYH cinsinden %6,4 cari açık vermesinde etkili olmuştur. 2020 yılında ise, ihracat %18 daralarak 12 milyar USD seviyesinde, ithalat ise aynı dönemde %20 azalarak 15 milyar USD seviyesine gerilemiş, aynı dönemde dış ticaret açığı 3,9 milyar USD olmuştur. Salgın kaynaklı olarak hizmet ihracatının da gerilemesiyle 2020 yılında Bahreyn cari dengesi GSYH cinsinden %9,3 açık vermiştir. 2021 yılında ise, ihracat %9 artarak 12,5 milyar USD'ye yükselmiş; ithalat ise aynı miktarda kalarak 15,5 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Böylece dış ticaret açığını 3 milyar USD'ye gerilemiştir. Cari denge ise aynı yılda, hem dış ticaret açığının azalması ile hem de rezervlerin artması kaynaklı GSYH cinsinden %6,7 fazla vermiştir. Böylelikle Bahreyn cari dengesi yaklaşık 10 yıldan sonra ilk kez fazla vermiştir.

Ürün bazında ticarete, 2021 verilerine göre, alüminyumdan eşya ve enerji ihracatın %65'ini oluşturmaktadır. İthalatta ise, makinalar, metal cevherleri ve otomotiv önde gelen sektörlerdendir. Bahsedilen ürün grupları ülke ithalatının %36'sını oluşturmaktadır.

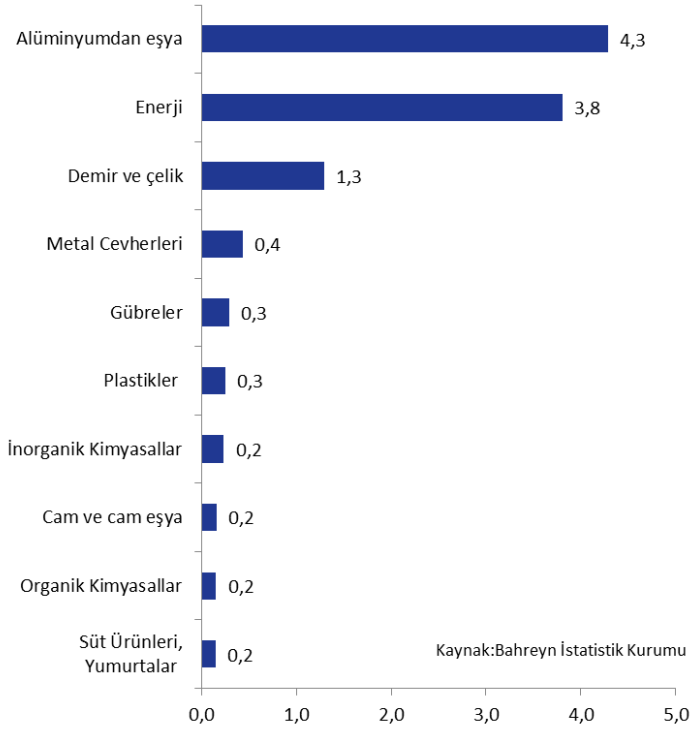
Bahreyn Dış Ticareti (Milyar USD)

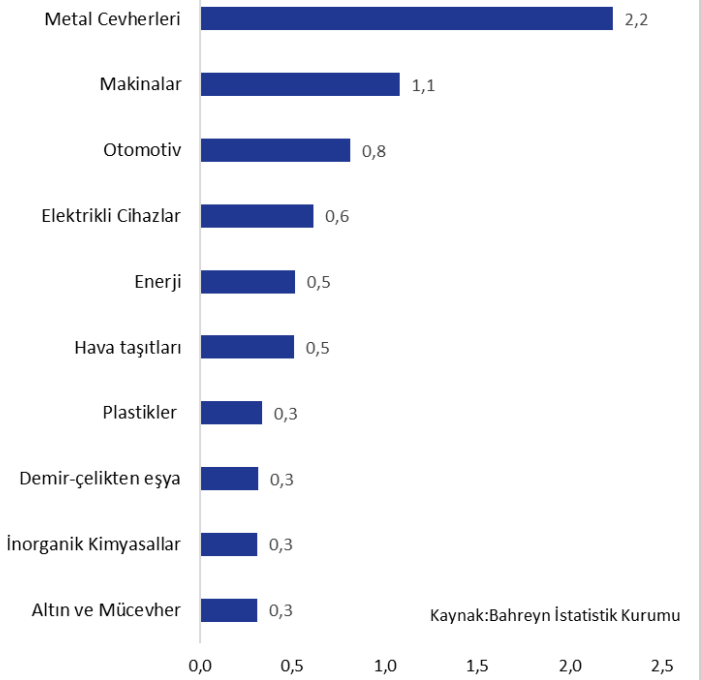
Kaynak: Trademap (2021 verileri diğer ülke verilerinden oluşturulmuştur)

— ihracat — ithalat

Bahreyn'in İhracatı (2021, Milyar USD)

Bahreyn'in İthalatı (2021, Milyar USD)

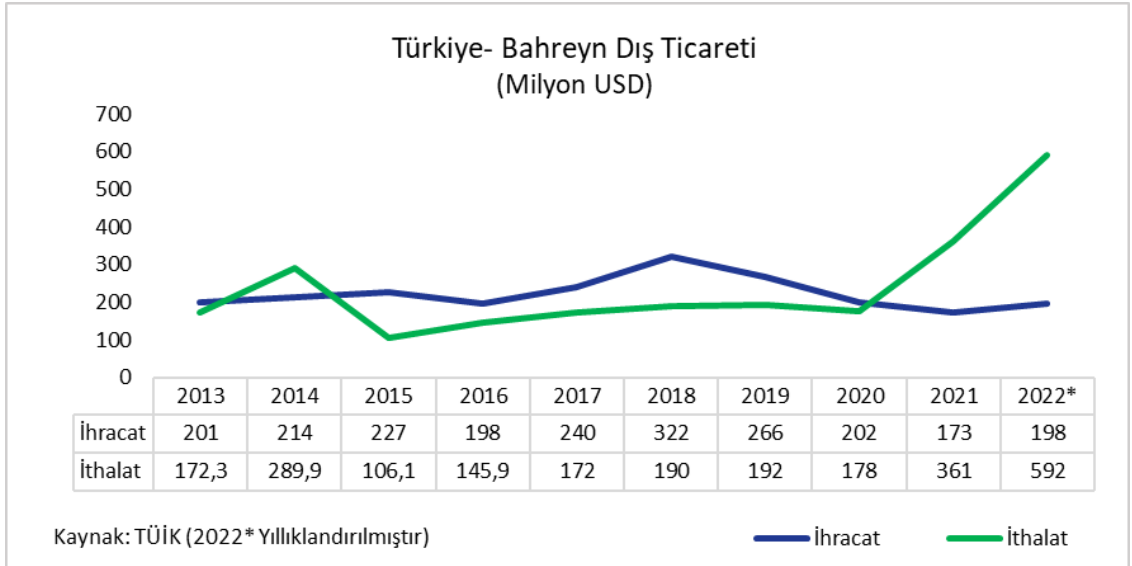
6. TÜRKİYE İLE DİŞ TİCARETİ

Türkiye, Bahreyn ile olan dış ticaretinde 2014 ve 2021 yılı haricinde net ihracatçı konumundadır. 2014 yılında ithalatın etkisiyle 504 milyon USD seviyesine ulaşan dış ticaret hacmi, takip eden yılda ithalatın %63 azalmasıyla 333 milyon USD'ye gerilemiştir. 2018 yılında ihracatın %34 artarak 322 milyon USD ile rekor seviyeyi görmesi, Türkiye'nin Bahreyn ile olan dış ticaret hacminin de 512 milyon USD ile zirve seviyeye çıkartmıştır.

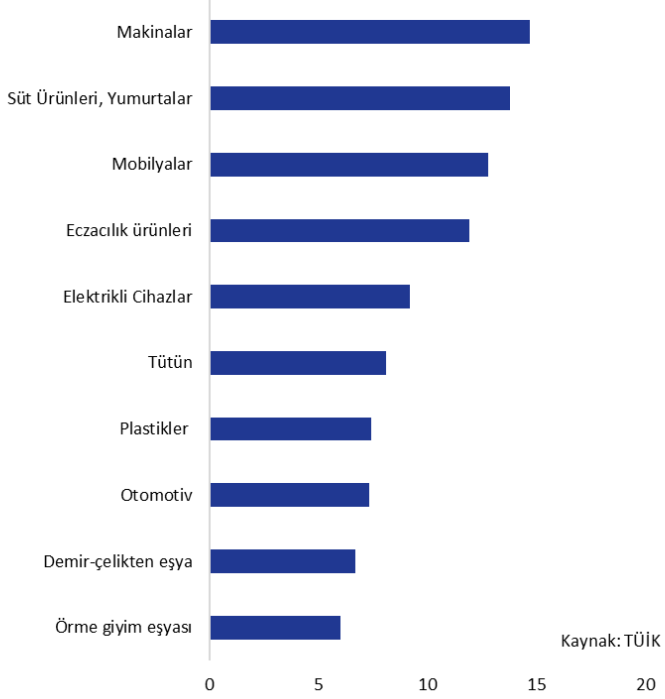
2020 yılında, Türkiye'nin Bahreyn'e ihracatı 202 milyon USD seviyesinde gerçekleşirken Bahreyn'den ithalatı ise 178 milyon USD olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında ise, ihracat %14 daralarak 173 milyon USD'ye gerilemiş, ithalat ise %103 artarak 361 milyon USD'ye yükselmiştir. Böylece, Türkiye Bahreyn'e karşı 187 milyon USD dış ticaret açığı vermiştir.

2022 yılının ilk 7 ayında ihracat bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %25 artarak 121 milyon USD'ye; ithalat ise %165 artarak 371 milyon USD'ye yükselmiştir.

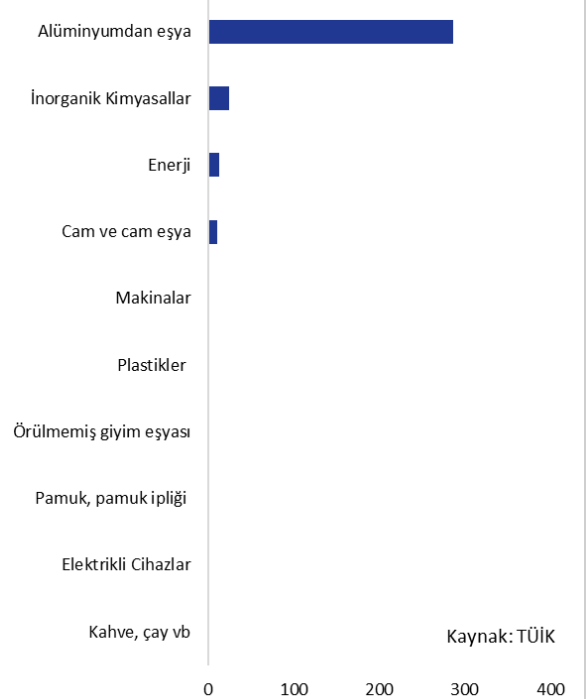
Ürün bazında ise, Türkiye'nin Bahreyn'e olan ihracatında makinalar, süt ürünleri-yumurtalar ve mobilyalar sektörleri öne çıkmaktadır. Bahsedilen sektörler ülkeye olan ihracatın %25'ini oluşturmaktadır. İthalatta alüminyumdan eşya başlıca ürün grubu olup ülkeden ithalatın %85'ini kapsamaktadır.

Türkiye'nin Bahreyn'e İhracatı (2021, Milyon USD, ÖTS)

Türkiye'nin Bahreyn'den İthalatı (2021, Milyon USD, ÖTS)

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr